

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Leden 2019

Editorial

Kromě novoroční nadílky sněhu přišla i legislativní tma ve formě nepřehledné změti (ne)schválených daňových změn. Kdeže jsou sliby o schvalování daňových zákonů s dostatečným předstihem tak, aby se na ně mohli podnikatelé včas připravit. Asi si kladete otázku, kdo za to může tentokrát. Nejde jen o liknavost poslanců, ale výjimečně o vis maior, onoho zlověstného brouka jménem kůrovec, který zaměstnával zákonodárce začátkem léta. Po kůrovci přišly letní prázdniny, kdy si Poslanecká sněmovna nadělila historicky druhou nejdelší dovolenou čítající 61 dnů. Daňový balíček tak zákonodárci schválili ve třetím čtení až těsně před Vánoci.

Jelikož Česká republika nestihla přijmout změny obsažené ve směrnících EU do implementační lhůty, uplatní se na vouchery a digitální služby novelizovaný režim DPH na základě přímého účinku, a to od 1. ledna 2019.

Na lepší časy se blýská poplatníkům uplatňujícím daňový odpočet na výzkum a vývoj. Novela zákona o daních z příjmů obsahuje příznivější úpravu pro uplatnění odpočtu. V této souvislosti by také měla proběhnout regionální „road show“ podnikatelských svazů a úředníků finanční správy, jejímž cílem bude vylepšit pošramocenou reputaci odpočtu. Tu má na svědomí formalistický přístup finančních úřadů při daňových kontrolách. Mezitím se část poplatníků rozhodla své štěstí nepokoušet a odpočtu se obloukem vyhnout. Na druhou stranu však existuje skupina poplatníků, příjemců investičních pobídek čerpajících slevu dani z příjmů, kteří jsou povinni odpočet v daňovém priznání uplatňovat.

Závěrem mi dovoluji popřát vám úspěšný rok 2019.

Tomáš Kroupa
Partner

2 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

Sněmovna schválila daňový balíček – shrneme to nejdůležitější

Těsně před vánočními svátky schválila Poslanecká sněmovna tzv. daňový balíček (sněmovní tisk 206). Návrh novely bude v lednu ještě projednávat Senát. Upozorňujeme na několik změn v oblasti daně z příjmů fyzických osob a DPH.

Mária Marhefková
mmarhefkova@kpmg.cz

Iva Krákorová
ikrakovova@kpmg.cz

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

U příjmů ze samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu se zvyšují maximální hranice pro paušální výdaje, a to na:

- 1 600 000 Kč namísto dosavadních 800 000 Kč u příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a řemeslného podnikání,
- 1 200 000 Kč namísto dosavadních 600 000 Kč u příjmů ze živnostenského podnikání,
- 800 000 Kč namísto dosavadních 400 000 Kč u jiných příjmů ze samostatné činnosti,
- 600 000 Kč namísto dosavadních 300 000 Kč u nájmu majetku, a to jak zařazeného do obchodního majetku, tak privátního.

Procentuální výše paušálních výdajů (80 %, 60 %, 40 %, 30 %) zůstávají nezměněny. Pro podnikatele se tedy situace vrací do let 2016 a 2017, kdy maximálním limitům paušálních výdajů odpovídal hrubý příjem ve výši 2 mil. Kč. Nové limity bude možné uplatnit již za zdaňovací období, ve kterém novela nabyde účinnosti.

V souvislosti se zvýšením rozhodného příjmu pro účast na nemocenském pojištění zaměstnanců od 1. ledna 2019 na částku 3 000 Kč měsíčně se zvýšil i limit příjmu ze závislé činnosti pro uplatnění sražkové daně. Účinnost této změny nastane prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém novela nabude platnosti.

V oblasti DPH byl schválen pozměňovací návrh, který snad zklidní rozbouřenou debatu ohledně změn, které se očekávaly u režimu jednatelů. Zůstane zachována současná právní úprava, dle které činnosti osob, které jsou zdaňovány jako příjmy ze závislé činnosti, nepředstavují samostatné ekonomické činnosti.

Dále byl schválen pozměňovací návrh, kterým byly zrušeny věcné změny u pojetí dotací. V neposlední řadě pak jistě zajásají i leasingové společnosti, neboť explicitní úprava nového pojetí leasingu (které však již dnes vyplývá z judikovaných případů Soudního dvora Evropské unie) v české legislativě by měla nabýt účinnosti „až“ 1. ledna 2020. Tato skutečnost by měla poskytnout leasingovým společnostem dostatečný čas na přípravu.

S ohledem na to, že některá ustanovení novely zákona o DPH vyplývají z povinné implementace evropské legislativy a implementační lhůtu 1. ledna 2019 se nepodařilo dodržet, vydalo GFŘ Informaci o uplatnění přímého účinku směrnice Rady (EU) 2017/2455 a směrnice Rady (EU) 2016/1065.

3 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

Jedná se zejména o změny v ustanoveních, která upravují místo plnění při poskytnutí telekomunikačních služeb, služeb vysílání a elektronicky poskytovaných služeb pro osoby nepovinné k dani a registraci do zvláštního režimu jednoho správního místa (režimu mimo EU) pro osoby povinné k dani ze třetích zemí a o změny týkající se zacházení s poukazy. Viz [zpráva](#) na stránkách Finanční správy.

4 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Změny v odpočtu na výzkum a vývoj již v legislativním procesu

Pracovní skupina tvořená zástupci podnikatelských svazů a asociací, ministerstva financí a Generálního finančního ředitelství se dohodla na změnách v odpočtu na výzkum a vývoj. Ty byly nedávno schváleny Poslaneckou sněmovnou v rámci tzv. daňového balíčku a novela putuje do Senátu. Shrnujeme nejdůležitější změny.

Michaela Thelenová
mthelenova@kpmg.cz

Bohumil Dopita
kpmg@kpmg.cz

Nejzásadnější změnou v oblasti odpočtu na výzkum a vývoj je posunutí termínu přípravy a schválení projektu, a to do konce lhůty pro podání daňového přiznání za období, kdy si poplatník poprvé nárokuje odpočet za daný projekt.

Nově ovšem budou mít daňoví poplatníci povinnost oznámit správci daně, že mají záměr uplatnit na daný projekt odpočet na výzkum a vývoj, a to ještě před jeho zahájením. Při nesplnění této povinnosti nebude možné náklady vynaložené na řešení projektu do odpočtu zahrnout. Oznámení by mělo obsahovat základní identifikační údaje o poplatníkovi (obchodní firma, adresa sídla, DIČ) a název projektu, který bude vystihovat jeho zaměření.

Další změnou je, že projekt může schválit nejen statutární orgán společnosti, ale i jím zmocněná osoba. Projekt již také nebude muset obsahovat údaj o místě, kde byl schválen.

Předpokládáme, že účinnost novely nastane v prvním pololetí roku 2019. Podle přechodných ustanovení se nová úprava použije na projekty zahájené po datu její účinnosti. U projektů započatých před datem účinnosti (a současně ve zdaňovacím období, ve kterém novela vstoupí v účinnost), budou mít daňoví poplatníci možnost výběru, zda využijí dosavadní či novou legislativní úpravu.

Aby malá daň nebyla drahá

Pořídili jste, prodali či nabyli v průběhu roku 2018 nemovitost? Provedli jste v průběhu roku 2018 změny na nemovitostech nebo v katastru nemovitostí? Pozor na podání daňového přiznání, i malá daň se může značně prodražit.

Mirka Malá
mmala@kpmg.cz

Hana Greiff
hcurikova@kpmg.cz

Daňové přiznání musí být podáno do 31. ledna 2019. Tuto povinnost není radno podceňovat, neboť v případě pozdního podání (či dokonce nepodání daňového přiznání na vyšší daňovou povinnost) se pokuta stanoví nikoliv z meziročního rozdílu na dani, ale z celkové daňové povinnosti. Pokuta činí 0,05 % stanovené daně za každý den prodlení, maximální výše je 5 % celkové daně. Pokutu nelze prominout a může tak znamenat neočekávaný daňově neuznatelný výdaj.

Na druhou stranu, daňové přiznání není nutno podávat vždy. Výjimkou jsou například situace, kdy se ve srovnání s předchozím zdaňovacím obdobím změni pouze sazba daně, koeficient či místní příslušnost. Finanční úřad zpravidla zasílá společně s datovou schránkou platební výměr, ale není to jeho povinnost. Je odpovědností každé právnické i fyzické osoby si termíny splatnosti daně z nemovitých věcí pohlídat. Standardně je daň splatná ve dvou stejných splátkách, a to do 31. května a do 30. listopadu daného roku.

Dobrou zprávou je, že v průběhu roku 2018 nedošlo k žádným významným legislativním změnám v této oblasti. Za zmínku však stojí posun v přístupu ke zdanění nemovitých věcí ze strany Finanční správy. Finanční úřady dosud čistě formalisticky spoléhaly na informace zapsané v katastru nemovitostí. Odvolávaly se přitom na zásadu materiální publicity a na ustanovení katastrálního zákona, podle nichž je katastr nemovitostí mimo jiné zdrojem informací, které slouží pro účely daní.

Podle nedávných rozsudků soudů musí správce daně učinit všechny úkony k tomu, aby byla daň stanovena správně. Proto by se měl při vyměřování daně – a to nejen daně ze staveb, ale i z pozemků – zabývat skutečným právním stavem. V případě pochybností by tedy správce daně měl zkoumat, zda jsou informace v katastru nemovitostí evidovány v souladu se skutečností, tj. skutečným využitím nemovité věci (daň ze staveb) či existujícím pravomocným správním rozhodnutím (daň z pozemků). Je však třeba počítat s tím, že správce daně pravděpodobně vyzve poplatníka k doložení skutečného stavu, neboť jeho primárním zdrojem informací nadále zůstává katastr nemovitostí.

Poslanecká sněmovna schválila adaptační zákon k GDPR

Poslanecká sněmovna schválila v prosinci loňského roku dlouho očekávaný návrh zákona o zpracování osobních údajů. Ten má nahradit stávající zákon o ochraně osobních údajů, přičemž jeho přijetí navazuje na nová pravidla ochrany osobních údajů stanovená evropským nařízením GDPR. Přestože je nařízení GDPR v členských státech přímo aplikovatelné, a prováděcí úprava na národní úrovni tedy není potřebná, dává členským státům možnost se v dílčích aspektech od textu nařízení odchýlit. Toho chce český zákonodárce využít.

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz

Kateřina Randlová
kpmg@kpmg.cz

Navrhovaný zákon dopadá především na oblast veřejné správy, nicméně určité odchylky a upřesnění stanoví též pro sféru soukromou. Upravuje například podmínky zpracování osobních údajů pro potřeby novinářů. Ti dle návrhu nebudou za určitých okolností povinni informovat o prováděném zpracování osobních údajů (kupříkladu o pořízení určitých záběrů a záměru je zveřejnit), zejména ukáže-li se, že poskytnutí informace není možné nebo by vyžadovalo nepřiměřené úsilí. Může se například typicky jednat o natáčení účastníků veřejného shromáždění nebo demonstrace. Návrh zároveň umožňuje novinářům splnění informační povinnosti na nezbytnou dobu odložit. Dle důvodové zprávy je účelem této úpravy umožnit natáčet se skrytou kamerou nebo provádět reportáž v utajení či pod falešnou identitou.

Novináři budou rovněž oprávněni zpracovávat citlivé osobní údaje vypovídající například o rasovém nebo etnickém původu, politických názorech, náboženském nebo filozofickém přesvědčení, a to bude-li takové zpracování nezbytné pro dosažení oprávněného cíle a převáží-li oprávněný zájem na zpracování osobních údajů nad oprávněnými zájmy dotčených subjektů údajů.

K uvedenému návrhu zákona byla v rámci legislativního procesu podána celá řada pozměňovacích návrhů. Zatímco některé byly přijaty, jiné v hlasování neuspěly. Poslanecká sněmovna tak například odmítla návrh snížit na 13 let věkovou hranici pro samostatné udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů v souvislosti s nabídkou služeb informační společnosti, tedy například pro samostatné užívání sociálních sítí. Zůstává tak původně navržená věková hranice 15 let, která koresponduje s věkovou hranicí trestní odpovědnosti.

V neposlední řadě pak uvedený návrh upravuje pravomoci a organizaci samotného Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ). Úřad se má mimo jiné stát přezkumným správním orgánem pro případy, kdy povinné subjekty nevyhoví žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebo zákona o právu na informace o životním prostředí.

Poslaneckou sněmovnou schválený zákon nyní poputuje do Senátu, kde je možné očekávat další pozměňovací návrhy.

7 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

Co je nového v cizineckém právu?

V cizineckém právu je v posledních měsících poměrně živo. Zatímco Poslanecká sněmovna v současné době projednává rozsáhlou novelu zákona o pobytu cizinců, Ústavní soud na druhé straně v listopadu několik ustanovení tohoto zákona a zákona o azylu pro neústavnost zrušil. Co se tedy změnilo, nebo má do budoucna změnit?

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz

Václav Bělohoubek
kpmg@kpmg.cz

Ústavní soud dal za pravdu skupině senátorů a zrušil například ustanovení, které poněkud paradoxně znevýhodňovalo rodinné příslušníky občanů ČR oproti rodinným příslušníkům občanů jiných států EU. Ustanovení totiž zamezovalo legalizaci pobytu cizince v pozici rodinného příslušníka občana ČR (nikoliv však EU) v situaci, kdy zde cizinec v době podání žádosti pobýval neoprávněně.

Ústavní soud dále zrušil ustanovení, podle kterých byla zastavována řízení ohledně přezkoumání zákonnosti omezení osobní svobody cizince v případě, že byl tento již propuštěn na svobodu nebo deportován. Cizinec se totiž v takovém případě nemohl později domáhat náhrady vzniklé újmy, přestože nebyly splněny zákonné podmínky pro omezení jeho osobní svobody. Muselo by totiž nejprve dojít ke zrušení nezákonného rozhodnutí, což zastavení řízení ze své podstaty vylučovalo.

Zásadnější změny pak čekají zákon o pobytu cizinců v souvislosti s projednávanou novelou. Transpozicí evropské směrnice má být výrazně ulehčena situace vysokoškolských studentů a vědeckých pracovníků, kteří budou moci po dokončení svého studia, respektive výzkumné činnosti, pobývat na území České republiky až po dobu 9 měsíců za účelem hledání zaměstnání či zahájení podnikatelské činnosti. Držitelé povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia nebo vědeckého výzkumu vydaného jiným členským státem EU navíc budou moci pobývat na území ČR až jeden rok bez víza.

Novela dále zavádí povinnost cizinců z třetích zemí absolvovat do jednoho roku od získání povolení k trvalému nebo dlouhodobému pobytu osmihodinový adaptačně-integrační kurz. Ten jim má pomoci zorientovat se v novém prostředí a seznámit je s právy a povinnostmi souvisejícími s pobytem v ČR, jakož i s místními zvyklostmi a hodnotami.

V rámci regulace pohybu pracovníků novela navrhuje zavedení kvót. Vláda je bude pravidelně stanovovat nařízením ve vztahu ke konkrétním zemím původu pracovníků, sektorům české ekonomiky nebo typu pracovní činnosti. Naproti tomu pro případy nedostatku pracovních sil na českém pracovním trhu bude vláda moci nařízením dočasně aktivovat vydávání tzv. mimořádného pracovního víza. To vybraným kategoriím pracovníků umožní získat pracovní vízum až na jeden rok ve zrychleném řízení.

V tuto chvíli nelze odhadnout, v jaké podobě a zda vůbec bude novela zákona o pobytu cizinců nakonec schválena. V příštích měsících a letech lze však prakticky s jistotou očekávat časté změny.

8 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

Rušno kolem e-neschopenky a karenční doby

Práce na legislativních změnách v oblasti práva sociálního zabezpečení a jejich schvalování v poslední době připomíná kovbojku. Zatímco zrušení karenční doby bylo po letech diskuzí schváleno Poslaneckou sněmovnou, aby bylo následně zamítnuto Senátem, projekt e-neschopenky byl nejprve schválen, poté odložen a nyní znovu v pozměněné podobě navržen Sněmovně k projednání. Co nás tedy v roce 2019 nakonec čeká?

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz

Václav Bělohoubek
kpmg@kpmg.cz

Na provázání zrušení tzv. karenční doby se zavedením e-neschopenek trvali zejména zaměstnavatelé. Obávají se totiž, že její zrušení povede k nárůstu krátkodobých pracovních neschopností zaměstnanců, které jsou dnes ze strany zaměstnavatele jen velmi obtížně ověřitelné. E-neschopenky měly zaměstnavatelům umožnit efektivnější kontrolu dodržování režimu, jež nemocnému zaměstnanci stanovil lékař.

Zaměstnavatel je v prvních 14 dnech nemoci zaměstnance oprávněn prověřit, zda zaměstnanec dodržuje základní povinnosti dočasné práce neschopného pojištěnce (tj. zdržovat se na stanovené adrese a dodržovat rozsah a dobu povolených vycházek). Kontrolu jsou zaměstnavatelé schopni provést teprve poté, kdy od zaměstnance obdrží neschopenku, v níž je uvedeno místo pobytu a rozsah vycházek. Rozsáhlejší kontrolu zaměstnanců po celou dobu nemoci může provádět i Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). Té informace o dočasné pracovní neschopnosti zasílá přímo ošetřující lékař zaměstnance.

Byť jsou zaměstnanci povinni neschopenku zaměstnavateli předat neprodleně, v praxi k předání často dochází až po několika dnech, zejména pokud zaměstnanci k doručení využijí poštu. Zaměstnavatelé tedy oprávněně volali po urychlení komunikace mezi nimi, pacienty, lékaři a ČSSZ. Ministerstvo práce jim svým návrhem e-neschopenky vyšlo vstříc jen částečně.

Novela zákona o nemocenském pojištění týkající se e-neschopenek navrhuje tři hlavní opatření. První z nich zkracuje lhůtu pro ohlášení pracovní neschopnosti ze strany ošetřujícího lékaře vůči ČSSZ ze tří na jeden den. Druhé stanoví ošetřujícímu lékaři povinnost provádět tato ohlášení výlučně elektronickou formou. Třetí pak zavádí povinnost ČSSZ sdělit zaměstnavateli informace o pracovní neschopnosti zaměstnance na jeho žádost do 8 dnů.

Zatímco komunikace mezi lékaři a ČSSZ se může v důsledku novely skutečně urychlit a probíhat online, na oznamování vůči zaměstnavatelům se nic nemění. Budou tak muset i nadále spoléhat na papírovou neschopenku, kterou jim předá zaměstnanec. Údaje o pracovní neschopnosti si sice budou moci vyžádat u ČSSZ, lhůta stanovená k reakci je však neprakticky dlouhá.

Účinnost projektu e-neschopenky a zrušení karenční doby byly shodně navrženy na 1. červenec 2019. Zatímco projednávání novely zavádějící e-neschopenky je teprve na začátku, o novele rušící karenční dobu bude znovu hlasovat Poslanecká sněmovna. Vzhledem k tomu, že zrušení karenční doby mělo již při prvním schvalování mezi poslanci širokou podporu, lze očekávat, že verdikt Senátu bude přehlasován.

9 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

Zavedení e-neschopenek současně se zrušením karenční doby je jednou z programových priorit vlády. Nezbyvá než doufat, že zákonodárci namísto termínu přijetí novely upřednostní kvalitu jejího znění a návrh bude ještě přepracován.

10 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Deregulace ve fondovém sektoru se nekoná

V roce 2019 očekáváme v oblasti fondového sektoru další regulatorní změny. Dotknou se zejména reportingu a zátěžového testování. Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) dokončuje pokyny týkající se scénářů zátěžového testování fondů peněžního trhu a je potřeba se připravit na rozšířenou reportingovou povinnost v souvislosti s obchody zajišťujícími financování (Securities Financing Transactions – SFT).

Filip Horák
kpmg@kpmg.cz

Kristýna Tupá
kpmg@kpmg.cz

Evropská unie regulaci fondového sektoru dlouhodobě rozšiřuje, příkladem budiž aktuální téma udržitelnosti kapitálového trhu nebo stále živá debata ohledně informování osob investujících do fondů kvalifikovaných investorů. Opačný trend sledují v USA, kde se po finanční krizi nekonaly očekávané hromadné žádosti o výplatu prostředků z fondů, a aktuálně se hovoří o opětovném rozvolnění pravidel pro investiční fondy. S tímto přístupem nesouhlasí Evropská centrální banka (ECB), která opakovaně vyzývá ke zpřísnění regulace. Za největší rizika označila propojenost bankovního a fondového sektoru a rizika plynoucí z obchodování s deriváty a SFT.

Se subjekty fondového sektoru je propojena řada významných evropských bank, což evropské orgány považují za systémové riziko. Tlak na omezení propojenosti bude pravděpodobně narůstat, a to i v důsledku předpovídané blížící se recese a souvisejících snah o udržení finanční stability. To by mohlo pro dotčené subjekty znamenat nové povinnosti, zejména v oblasti střetu zájmů (podobný vývoj jsme sledovali v oblasti distribuce skupinových produktů dle MiFID II), reportingu apod.

Podle statistik až 7 % fondů obchoduje se swapy úvěrového selhání (Credit Default Swap – CDS). Ve fondovém sektoru jsou taktéž běžně využívány SFT. To může za určitých okolností vést k nedostatku likvidity takových fondů. Evropské regulatorní orgány proto nařízením o SFT stanovují rozsáhlé reportingové povinnosti, které byly prováděcím nařízením blíže specifikovány v prosinci 2018.

Nařízení nezavádí pouze reportingovou povinnost. U subjektů zapojených do transakcí jako jsou repo obchody, koupě se současným sjednáním zpětného prodeje, margin trading atd. bude mít nařízení i přímý dopad do oblasti tradingu a vnitřních procesů.

Reporting musí nově obsahovat např. informace o kompozici a charakteristice úvěru a užitého kolaterálu, o protistranách a dalších zapojených subjektech, informaci, zda je kolaterál určený k opětovnému využití a pokud ano, zda již byl využit apod. Navzdory tomu, že povinnost reportingu bude platit až od roku 2020, dotčené subjekty by se měly na nové požadavky začít připravovat již nyní.

Brexit: Čas na uzavření dohody se krátí

Ačkoliv dohoda mezi Velkou Británií a EU je již připravena, stále se čeká na její ratifikaci. Nyní je na řadě klíčové hlasování v britském parlamentu. Pokud ten s dohodou souhlasit nebude, dojde s největší pravděpodobností k neřízenému odchodu Spojeného království z EU. Tato nejistá situace přiměla Evropskou unii zintenzivnit přípravy na odchod Británie bez dohody.

Pavel Gorel
pgorel@kpmg.cz
222 123 553

Lucie Leopoldová
kpmg@kpmg.cz

Lukáš Sova
kpmg@kpmg.cz

Na konci loňského roku připravila Evropská komise tzv. pohotovostní akční plán, který zavádí některá nouzová opatření pro případ, že nebude uzavřena žádná dohoda. Tato opatření pokrývají pouze vybrané oblasti, v nichž je pro EU nezbytné chránit si své zájmy.

Nepřímé daně a cla

Z pohledu DPH a cel řeší zmíněné dokumenty především otázku, co se stane se zbožím, jehož přeprava začne před datem odchodu Británie z EU, ale skončí až po tomto datu. Odpověď Evropské komise již známe. Pokud dohoda v momentu, kdy zboží bude přivezeno na celní hranici EU, uzavřena nebude, zboží nebude již považováno za unijní. Z toho vyplývá, že na něj budou moci být uvalena cla. Zároveň se již nebude jednat o intrakomunitární dodání zboží, nýbrž o dovoz podléhající DPH.

Další praktická otázka vyvstává v souvislosti s vrácením DPH. Jelikož zatím není jasné, zda bude v situaci odchodu bez dohody Británie i nadále umožňovat vrácení DPH u zboží vyvezeného do EU, doporučujeme podat případné žádosti co nejdříve. Žádost lze podat jak za čtvrtletí, tak za rok.

Přístup do společné aplikace pro vrácení DPH nebude jediný, který bude po odchodu Británie z EU znemožněn. Na poskytnutí digitálních služeb do Británie se již nebude vztahovat ani MOSS. Daňové subjekty ze třetích zemí registrované do MOSS v Británii se tak budou muset přeregistrovat do některého členského státu.

Imigrace

Jedním z hlavních zájmů Evropské komise je zachování pobytových práv občanů Spojeného království ve státech Evropské unie. A to za předpokladu, že občanům Evropské unie budou ve Spojeném království obdobná práva zachována reciprocně. Snahou Evropské komise je, aby členské státy Evropské unie přijaly taková opatření, která by zajistila včasnou legalizaci pobytu občanů Spojeného království pobývajících na jejich území.

Ministerstvo vnitra České republiky vydalo již v polovině loňského roku doporučení pro občany Spojeného království. Pokud pobývají na území České republiky a chtějí, aby jejich práva byla zachována i po datu vystoupení Spojeného království z EU, měli by požádat o vydání potvrzení o přechodném pobytu. Toto potvrzení lze vydat v případě pobytu na našem území delším než tři měsíce. V případě, že žijí v České republice minimálně 5 let, mohou

12 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

požádat o vydání povolení k trvalému pobytu.

Ačkoliv výše zmíněná pobytová oprávnění nejsou podmínkou pobytu na území členského státu EU, budou sloužit jako jednoznačný doklad, že občan Spojeného království pobýval na daném území před datem vystoupení Spojeného království z Evropské unie, a legalizují tak včas pobyt občana i v případě scénáře „no-deal“. Tím zůstanou jejich dosavadní práva na území Evropské unie zachována.

Konečné podmínky pro pobyt občanů Spojeného království v Česku budou obsaženy v zákonu o úpravě některých vztahů v souvislosti s vystoupením Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie, který schválila vláda (tzv. zákon o brexitu). Smyslem je upravit některé vztahy mezi Českou republikou a Velkou Británií pro případ hrozícího brexitu bez dohody. Návrh řeší dílčí otázky spojené nejen např. s pobytem občanů, přístupem na trh práce, veřejným zdravotním pojištěním, existujícím penzijním připojištěním a stavebním spořením, ale i otázku přímých daní. V této souvislosti předpokládá, že se britský daňový rezident pro účely daňové povinnosti za zdaňovací období, ve kterém nabyl tento zákon účinnosti, považuje za daňového rezidenta členského státu Evropské unie. Toto pravidlo by však neplatilo pro srážkovou daň a pro zajištění daně, kde by se se Spojeným královstvím zacházelo jako se třetí zemí již ode dne vystoupení z Evropské unie.

13 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

Podléhá obdržená pokuta za předčasné ukončení smlouvy DPH?

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) se v rozsudku C-295/17 ve věci „MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia SA“ zabývá otázkou, zda je poplatek za předčasné ukončení smlouvy předmětem daně z přidané hodnoty.

Marcela Hýnarová
kpmg@kpmg.cz

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Společnost MEO poskytuje v Portugalsku služby v oblasti telekomunikací. V rámci své činnosti uzavírá i smlouvy s kratší délkou závazku, které stanoví, že v případě odstoupení zákazníka od smlouvy má společnost nárok na náhradu ušlého zisku. Zákazník je proto povinen doplatit částku i za měsíce, ve kterých mu služba již nebude poskytována. Celková zaplacená suma tedy vždy odpovídá částce za celé období, i když daná služba zákazníkovi není poskytována až do konce této doby. Společnost považovala částky, které účtovala zákazníkům v důsledku předčasného ukončení smlouvy, za smluvní pokutu. Ta není předmětem daně, tudíž z těchto přijatých plateb neodváděla DPH.

SDEU už dříve judikoval, že pokud existuje přímá souvislost mezi poskytnutou službou a získanou protihodnotou, využití poskytované služby je zákaznicko právo, i když ho nevyužije. V daném případě je tímto právem využití poskytovaných telefonních služeb. V případě odstoupení se zákazníci rozhodli jej nevyužít, ačkoli za něj zaplatí stejnou cenu, jako kdyby tohoto práva využívali.

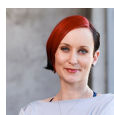
Při zohlednění hospodářské a obchodní reality, která je základním kritériem pro použití společného evropského systému DPH, předčasné ukončení smlouvy zákazníkem tuto realitu nemění. Společnost si totiž zachová stejnou úroveň příjmů, jako kdyby k přerušení poskytovaných služeb nedošlo. SDEU tak dospěl k závěru, že takováto předem stanovená částka se musí považovat za odměnu za poskytnutí služby a podléhá tak DPH.

Na tomto závěru nic nemění ani fakt, že by částka, kterou musí zákazník doplatit po odstoupení od smlouvy, byla považována za nástroj, jenž má zákazníky odradit od nedodržení minimální doby vázanosti, nebo za smluvní pokutu stanovenou ve vnitrostátním právu. V obou situacích totiž SDEU potvrzuje, že společnost v každém případě obdrží identický příjem.

Společnosti by proto v případě, že poskytují služby, za které svým zákazníkům účtují předem sjednanou paušální částku, měly s ohledem na tento rozsudek ověřit uplatněný režim DPH.

Krajský soud se neshodl se správcem daně v případě odpočtu na podporu výzkumu a vývoje.

Krajský soud v Hradci Králové se ve svém rozsudku (52 Af 18/2016) zabýval případem, kdy správce daně neuznal odpočet na podporu výzkumu a vývoje (VaV). Soud se vyjádřil zejména k okamžiku zahájení prací na projektu výzkumu a vývoje. Dále zmínil povinnost vést oddělenou evidenci nákladů na projekt a znovu potvrdil, že v případě pochybností ohledně přítomnosti ocenitelného prvku novosti či technické nejistoty musí být ustanoven znalec.

Hana Greiff
hcurikova@kpmg.cz

Lucie Petanová
lpetanova@kpmg.cz

Správce daně daňovému subjektu primárně vytýkal nenaplnění formálních náležitostí pro uplatnění odpočtu na podporu výzkumu a vývoje. Svá tvrzení odůvodnil tím, že práce na VaV byly zahájeny ještě před vyhotovením projektů a subjekt zároveň nevedl oddělenou evidenci výdajů vynaložených na VaV. Závěry o pozdním vypracování projektů dovodil správce daně např. z existence závazných objednávek, které byly přijaty již před zahájením projektových prací. Dle názoru správce daňový subjekt těmito objednávkami v podstatě stvrdil, že lze dané produkty s jistotou vyrobit. Z toho následně dovodil, že řešení a cíle projektů musely být známy již před vyhotovením projektů VaV. Své závěry podpořil i zněním interní směrnice řešící metodiku provádění výzkumné vývojových činností, kterou na projekty VaV aplikoval paušálně bez ohledu na datum vyhotovení směrnice a příslušných projektů.

Nesplnění podmínky oddělené evidence vyvozoval správce daně ze skutečnosti, že subjekt neuplatnil veškeré náklady vynaložené v souvislosti s realizací projektů VaV. Na základě toho následně mylně usoudil, že evidence výdajů nebyla vedena odděleně od okamžiku zahájení prací na projektech VaV, neboť i samotné činnosti probíhaly již před tímto okamžikem.

Krajský soud se se závěry správce daně neztotožnil. Podle soudu je nezbytné, aby správce daně znovu posoudil, zda byly naplněny formální požadavky pro odpočet VaV, a to v kontextu přesného výkladu pojmu „počátek řešení projektu VaV“. Dle jeho názoru jsou práce na projektu VaV zahájeny až okamžikem schválení písemného projektu a současně je od tohoto okamžiku daňový subjekt povinen vést oddělenou evidenci výdajů. Je tedy čistě na daňovém subjektu, které činnosti provede před samotným schválením projektu VaV (za podmínky, že náklady na tyto činnosti nebudou uplatněny v rámci odpočtu VaV) a jeho volbou je rovněž, které náklady v rámci odpočtu uplatní a které nikoli.

Soud se také zabýval tím, zda byl v projektu obsažen ocenitelný prvek novosti a zda dochází k odstraňování technické nejistoty. Správce daně usoudil, že technická nejistota, která by v rámci řešení projektu měla být odstraňována, neexistuje, neboť parametry objednávek byly přesně definovány. Daňový subjekt taktéž dle správce daně dostatečně neprokázal přítomnost ocenitelného prvku novosti a to i přesto, že předložil znalecký posudek.

15 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

Správce daně vyhodnotil posudek jako neprůkazný a nevěrohodný, přičemž konstatoval, že sám disponuje pracovníky s dostatkem odborných znalostí, aby mohl učinit závěry pro svá rozhodnutí. Krajský soud sice přisvědčil správci daně v tom, že znalecký posudek neprokázal naplnění materiální stránky projektů VaV, nicméně konstatoval, že správce daně pochybil, když neprovedl další dokazování novým znaleckým posudkem.

Tento rozsudek je další pozitivní zprávou pro poplatníky uplatňující daňový odpočet na VaV.

SDEU k určení přepravy: režim spotřební daně není určující

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) se ve svém prosincovém rozsudku (C-414/17) týkajícím se české společnosti AREX CZ opět zabýval otázkou přiřazení přepravy u řetězových obchodů. Tentokrát u pohonných hmot, které podléhají spotřební dani a jsou přepravovány v režimu s podmíněným osvobozením.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Kateřina Klepalová
kklepalova@kpmg.cz

Společnost Arex nakoupila pohonné hmoty pocházející z Rakouska od českých dodavatelů, kterým v řetězci předcházelo již několik článků. Dopravu pohonných hmot z Rakouska do České republiky zajišťovala společnost Arex sama a vlastními vozy. Pohonné hmoty se do Česka přepravovaly v režimu s podmíněným osvobozením od spotřební daně, která byla českými dodavateli uhrazena.

Ve svém českém přiznání společnost Arex nárokovala DPH z daňových dokladů vystavených českými dodavateli. Finanční úřad při daňové kontrole však tyto nároky odepřel s tím, že místo pořízení zboží se nacházelo v Rakousku, jelikož společnost Arex nabyla právo nakládat ze zbožím jako vlastník již v Rakousku.

Společnost Arex před Nejvyšším správním soudem (NSS) argumentovala, že při přepravě v režimu s podmíněným osvobozením od spotřební daně nemůže dojít k přechodu ekonomického vlastnictví, jelikož v průběhu přepravy nelze s předmětným zbožím disponovat.

NSS položil SDEU několik předběžných otázek, klíčový byl dotaz, zda přeprava má být přiřazena pořízení uskutečněnému českými dodavateli, kteří následně přeprodali pohonné hmoty společnosti Arex, protože právě tito dodavatelé měli povinnost uhradit spotřební daň.

SDEU obdobně jako v mnoha předchozích rozsudcích potvrdil, že přeprava u řetězových obchodů musí být přičtena pouze jedné transakci. Je tak na NSS, aby určil, ve kterém okamžiku přešlo právo nakládat se zbožím jako vlastník na společnost Arex. Pokud se tak stalo ještě před tím, než byla uskutečněna přeprava pohonných hmot z Rakouska, je nutné přepravu přiřadit transakci, kterou uskutečňovala společnost Arex a právě tuto transakci považovat za pořízení zboží z jiného členského státu EU.

SDEU dále konstatoval, že není možné automaticky přiřadit přepravu plnění, které uskutečňuje subjekt povinný zaplatit spotřební daň. SDEU tak potvrzuje své přechozí závěry o určení přepravy a zároveň uvádí, že režim spotřební daně není pro toto přiřazení určující.

Finanční správa na svých webových stránkách rozsudek komentovala, a to i v souvislosti s vydanými zajišťovacími příkazy. Dle našeho názoru jde ovšem interpretace Finanční správy nad rámec tohoto rozsudku.

Novinky z judikatury k problematice započtení

Právní institut započtení je hojně využívaným nástrojem k vypořádání závazků v rámci celé podnikatelské sféry. Jeho prostřednictvím dochází u věřitele a dlužníka k zániku vzájemných dluhů, jejichž plnění je téhož druhu (typicky peněžité). V nedávné době vydal Nejvyšší soud (NS) dvě rozhodnutí, která při využívání tohoto institutu v praxi přinášejí určitá úskalí. Na co si tedy při započtení dát pozor?

Irena Kolářová
ikolarova@kpmg.cz
222 123 724

Petr Kučera
kpmg@kpmg.cz

V prvním rozhodnutí se NS zabýval otázkou, zda je možné započítat peněžité plnění dlužníka v českých korunách na pohledávku věřitele, která má být plněna v zahraniční měně. Zmiňované plnění bylo poskytnuto dlužníkem ještě před uzavřením smlouvy, a to na základě faktury vystavené věřitelem, a mělo v českých korunách odpovídat dohodnutému smluvnímu plnění v cizí měně.

NS dovodil, že pokud smluvní ujednání mezi dlužníkem a věřitelem předpokládá plnění pouze v eurech, není možné na takový dluh ze smlouvy započíst peněžní plnění v korunách. V takovém případě by totiž smluvní závazek dlužníka zaplatit věriteli smluvní cenu stanoveným způsobem nebyl vůbec splněn.

Soud v rozhodnutí vyšel ze své dřívější rozhodovací praxe, ve které judikoval, že obsahem závazku dlužníka je povinnost splnit to, co bylo dohodnuto (v tomto případě zaplatit smluvní cenu v dané měně), a to i když se plnění pro některou ze stran stalo nevýhodným.

České právo tedy v současné době neumožňuje započtení pohledávek v souvislosti s plněním dluhu v jiné než dohodnuté měně. Jediný způsob, jak tuto možnost zajistit, je dodatečná úprava smluvního ujednání mezi věřitelem a dlužníkem. Jinak je riziko, že plnění v jiné než dohodnuté měně nebude v případě soudního sporu považováno za plnění dle smlouvy, vysoké, a to se všemi důsledky v podobě prodlení apod. Ještě palčivější může být situace v případě insolvenčního řízení, kdy zápočty tohoto typu (tedy bez dostatečné smluvní opory) mohou být insolvenčním správcem napadány.

Započtení většího počtu pohledávek

Ve druhém případě NS posuzoval náležitosti právního jednání při zápočtech většího počtu pohledávek v souvislosti s přesným určením, na kterou pohledávku se zápočet vztahuje a zejména, zda a do jaké výše tyto pohledávky zanikají.

V této konkrétní věci dlužník své pohledávky na úhradu smluvních pokut započtl na pohledávku věřitele na úhradu kupní ceny. Právní jednání, kterým dlužník provedl započtení, neobsahovalo přesné určením, které konkrétní pohledávky zanikají, a to i přesto, že dlužníkovy pohledávky na smluvní pokuty převyšovaly věřitelovu pohledávku na úhradu kupní ceny.

Nicméně i tento postup dlužníka by se mohl jevit jako správný, neboť nový občanský zákoník obsahuje pravidla pro

případ, že dlužník při vzájemném započtení neurčil, kterých pohledávek a v jaké výši se započtení týká.

O to překvapivější je právní posouzení případu ze strany NS, který setrval na své dosavadní rozhodovací praxi, jež vychází ze starého občanského zákoníku a která nereflektovala výše popsaná nová pravidla pro započtení. Soud tak i podle současné právní úpravy zastává totožný názor na situaci, kdy dlužník započítává více svých pohledávek, které současně převyšují pohledávku věřitele. Neurčité a tedy neplatné bude takové započtení, ve kterém dlužník neurčí, která z jeho započítávaných pohledávek zaniká. Důvodem je skutečnost, že věřitel by nemohl určit, na kterou pohledávku a v jaké výši má dále plnit.

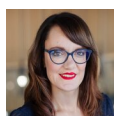
Je tedy na místě doporučit, aby v případě zápočtu většího množství pohledávek dlužníka, které převyšují pohledávku věřitele, bylo v takovém započtení přesně uvedeno, na jaké pohledávky je započítáváno.

Vzájemné započtení pohledávek je na první pohled jednoduchý právní nástroj, jehož využití však přináší určitá rizika. Jak vyplývá z rozhodnutí NS, pozornost je třeba věnovat zejména samotnému právnímu jednání, kterým je započtení prováděno, a potom také skutečnosti, zda pohledávky jsou skutečně způsobilé k započtení.

19 | Daňové a právní aktuality – leden 2019

NSS: rozdíl mezi nominální hodnotou a kupní cenou pohledávky může podléhat DPH

Podle nedávného rozsudku Nejvyššího správního soudu (NSS) může rozdíl mezi nominální hodnotou pohledávky a její kupní cenou při postoupení představovat faktoringovou odměnu, která podléhá dani z přidané hodnoty.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Martina Babičová
kpmg@kpmg.cz

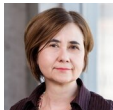
V této kauze (4 Afs 143/2018) soud posuzoval pravidelný odkup krátkodobých pohledávek, které v době postoupení nebyly po splatnosti ani nebyly obtížně vymahatelné. Kupní cena za postupované pohledávky byla stanovena paušálně ve výši 95,17 % jejich jmenovité hodnoty. Žádná další odměna nebyla ve faktoringové smlouvě sjednána. Právě rozdíl mezi jmenovitou hodnotou pohledávek a jejich kupní cenou představuje podle soudu úplatu za poskytnutou službu faktoringu. NSS odmítl, že by tento rozdíl odrážel skutečnou hospodářskou hodnotu pohledávek v okamžiku postoupení. Rizikovost daných pohledávek ovšem nebyla detailně prokazována.

Soudci nevyslyšeli argumentaci odkazem na rozsudek GFKL (C-93/10) Soudního dvora Evropské unie, který judikoval, že postoupení pohledávky za nižší cenu, než je nominální hodnota, není poskytnutím služby za úplatu. V kauze GFKL se jednalo o jednorázové postoupení značně rizikových pohledávek. Dle NSS jsou totiž obě kauzy natolik odlišné, že závěry v kauze GFKL není možné na posuzovaný případ aplikovat. Soud poukazoval především na to, že v nyní posuzovaném případě rozdíl mezi jmenovitou hodnotou a kupní cenou pohledávek nebyl způsoben poklesem jejich tržní ceny.

NSS tedy uzavřel, že rozdíl ve výši 4,83 % z objemu pohledávek představuje úplatu za poskytnutí služby faktoringu a jako takový podléhá DPH. Není přitom významné, že ve smlouvě nebyla odměna výslovně sjednána. Roli v rozhodování soudu nejspíše sehrála i skutečnost, že původně byla ve smlouvě odměna sjednána při kupní ceně pohledávek ve výši 100 % nominální hodnoty. Až dodatkem byla kupní cena pohledávek snížena a zároveň přestala být placena provize.

Stručné aktuality, leden 2019

Daňové a právní novinky posledního měsíce několika větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

- Finanční správa informuje, že závěrem roku 2018 byla Parlamentem schválena poslanecká novela zákona o DPH, v jejímž důsledku dochází ke snížení sazby daně u hromadné pravidelné dopravy cestujících a jejich zavazadel, a to pozemní (s výjimkou dopravy lyžařskými vleky) a vodní z 15 procent na 10 procent.
- Finanční správa publikovala Pokyn D-39 Stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2018.
- Ve Finančním zpravodaji č. 11/2018 vyšlo:
 - Přehled druhů daní a jejich částí, o nichž finanční úřady vedou osobní daňové účty,
 - Možnost placení daně z nemovitých věcí prostřednictvím SIPO,
 - Jak zaplatit daň z přidané hodnoty ve zvláštním režimu jednoho správního místa,
 - Dodatek č. 3 GFŘ k pokynu GFŘ D-29 čj. 94112/18/7100-20118-012287,
 - Seznam států vyměňujících zprávy podle zemí podle ust. § 13zb odst. 2 zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
 - Seznam smluvních států uplatňujících společný standard pro oznamování a rozhodných dnů zveřejňovaný podle § 13b odst. 2, § 13e odst. 7, § 13g odst. 5 a § 13p odst. 2 a seznam pro účely plnění informační povinnosti podle § 13s odst. 1 zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů, v platném znění.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí publikovalo na svých webových stránkách [přehled změn](#) od roku 2019 ve své gesci.
- Generální ředitelství cel [upozorňuje na svých webových stránkách](#) na zvýšení prahu pro vykazování Intrastatu od 1. ledna 2019, a to jak pro odeslání, tak pro přijetí zboží ze současných 8 mil. Kč na 12 mil. Kč.

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.